

ЗАМАН

Газета издается на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Къырап жумушпа

КъМР-ни Башчысы Юрий Коков «Россейни темир жоллары» ачыкъ акционер обществону филиалы – темир жол вокзаланы дирекциясыны таматасы Виталий Вотолевский бла тюбешгенди

Анда пассажирлени жюрютюу жаны бла транспорт узелни къурау эмда «Нальчик» темир жол вокзалны шахардан тышына чыгаруу жаны бла вопросла сюзюлгенди. Юрий Коков шендююгю излемлеге кере жангы вокзалны ишлетюу жаны бла алгын этилген келишимлени толтурууну магъ-

аналылыгын чертгенди.

Жангы объект а пассажирлени къоркъуусуздукларын жалчыхан бла бирге адамланы жюрютюуну качествосун да игилендирикди. Аны 2017 жылда битдирип, хайырланьргъа берирге белгиленеди.

Калининград область бла байламлыкъла жюрютюуну юсюнден келишим этилликди

КъМР-ни Башчысы Юрий Коков быйыл 25-чи майда Калининградха иш бла барлыкъды. Анда аны областны губернатору Николай Цуканов бла эки жанлы тюбешюу боллукъду, Къабарты-Малкъар Республиканы бла регионуну араларында сатыу-алуу-экономика, илму-техника эмда культура жаны бла бирге ишлеуну юсюнден келишимге къол салынырыкъды.

Андан сора да, Юрий Коков Балтий флотну командующийи Виктор Крав-

чук бла тюбеширкиди, къайыкълагъа къажар гитче 227-чи кемеге «Къабарты-Малкъар» деген ат атауа жораланы бардырылган къууанчлы ишлеге къатышырыкъды.

Бизни республикадан барлыкъ къауумгъа КъМР-ни Правительствосуну членлери киредиле.

**КъМР-ни Башчысы бла
Правительствосуну
пресс-службасы.**

ПРАВИТЕЛЬСТВО

Бюджет ахчаны иги кесегин - социальный жумушлагъа

Къабарты-Малкъарда 2015 жылны биринчи кварталында жашау этерге жетерик ахчаны бек аз ёлчери 8521 сом болганды. Аны юсюнден тюнене КъМР-ни Правительствосуну кезиюлу жыйылыуунда айтылганды. Кенгешде битеу да бирге 14 бегимни проекти сюзюлюп, къабыл керюлгенди. Аны премьер-министр Мусукланы Алий бардырганды.

Повесткагъа тюрленюле кийиргенден сора министрле бегимлени сюзюуге киришгенди. Аланы уллу къаууму финансла эм экономика бла байламлы эдиле.

КъМР-ни Башчысы Парламентге Посланиясында власть органланы къоранчларын азайтыргъа борч салганы бла байламлы бир-бир республикалы законла кеслерини кючлерин тас этгенди. Финансла министр Заур Лиховну айтханына кере, КъМР-ни Правительствосу 2008 жылда 12-чи августда къабыл керген 189-ПП номерли эмда 2009 жылда 21-чи декабрьде чыгарылган 322-ПП номерли бегимлени ишлери тохтатылганды.

Жыйылыуда республиканы бюджети быйылны биринчи кварталында къалай толтурулганына да къаралганды. Заур Лихов келтирген шартлагъа кере, айдала 5,7 миллиард сомдан аслам болганды. Ол а жылны план керюмдюлерини 24,5 процентине жетеди. Файданы 36,2 процентини налогладан, 2,4 процентини у андан тышында фондладан, 61,4 федерал бюджетден хакъсыз берилген ахчадан къуралганды. «Былтырны бу кезиюу бла тенгешдиргенде, налогладан эмда

аладан тышында фондладан тюшген финансланы ёлчери 413,5 миллиондан асламды. Алай бла жылны аллындан бери казнагъа 2,2 миллиард сом тюшгенди», - дегенди министр.

Хар замандача, бюджетни асламы бир неча налогдан къуралганды, ол санда организацияланы айдаларындан (267,4 миллион), адамланы хакъларына салынган налогдан жыйылган ахчадан (629,7 миллион), отлукъгъа эмда ичги затлагъа акцизден (722,6 миллион) эм башха затладан.

Республикагъа федерал бюджетден алайлай 3,5 миллиард сом берилгенди. Ол санда халкъны иш бла жалчытуу жумушлагъа, спорт организациялагъа болушлукъгъа, эл молкню айнытыгъа субсидияла бёлюннгенди (199,4 миллион сом).

Бюджетни къоранчлары 6,2 миллиарда жетгенди. Ол а жылны план керюмдюлерини 21,4 процентини тенгли бирди. «Ахчаны асламы – 4,8 миллиард сом - социальный магъаналы жумушлагъа берилгенди. Ол а битеу къоранчлары 77,5 процентини тенгли бирди», - деп чертгенди министр.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Л.А.Шапкинаны Къабарты-Малкъар Республиканы Сыйлы грамотасы бла сауугъалауну юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Республиканы сюд системасын айнытыгъа уллу къыйын салганы эмда кеп жылланы ахшы ишлегени ючюн Шапкина Любовь Анатольевнаы Къабарты-Малкъар Республиканы Сыйлы грамотасы бла сауугъаларгъа.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы

Ю. КОКОВ

Нальчик шахар, 2015 жылны 19-чу майы, №70-УГ

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны БУЙРУГУ

Терк районну Хамидие элини бир кесегинде малла къургунган ауруудан ахыр кере ауруганларындан бери 60 кюн озганы эмда жукъгъан ауруулагъа къажар мадарла, профилактика жумушпа да толусунлай толтурулганлары бла байламлы Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны «Терк районну Хамидие элини бир кесегинде бир къауум ишлеге чек салыну (карантин тохташдырыну) юсюнден 2015 жылда 19-чу февральда чыгарылган 16-ПГ номерли буйругъу кючюн тас этгенге санаргъа.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы

Ю. КОКОВ

Нальчик шахар, 2015 жылны 20-чы майы, №48-ПГ

Эсгериу

Дууа тутдургъандыла, гюлле салгандыла

Кавказ урушда жоюлган адыгланы эсгериуну кюнуне аталган бушуулу ишле 20-чы майда башлангандыла. Солуу паркда «Древо жизни» эсертмени аллында халкъ жырланы ингири болганды.

Республиканы эллеринден чыгармачылык коллективле, энчи жырчыла да ол урушда аталган кюйлени айтхандыла. Къазауат бошалганы 151 жыл озганына аталып, ингир ала эсертмени аллында жау чыракъла жандырылгандыла.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Жазылыу - 2015

Газета издается на
балкарском языке
с 1924 года.
Интернет-версия:
zamankbr.ru

ЗАМАН

Хурметли жамауат!

2015 жылны экинчи жарымына жазылу кампания андан ары бардырады.

Сиз «Заман» газетте почта связыны къайсы бёлюмюнде да жазылыргъа боллукъсуз. Алты айгъа жазылуу багъасы тюрленмегенди - **839 сом 88 капек**, почтага барып газетни кеси алганнга - **758 сом 76 капек**.

Бу магъаналы ишни узакъгъа созмагъыз!

Бизни индексибиз - 51532

Бюджет ахчаны изи кесегин - социальный жумушлагыа

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Ахча айлыкны төлөргө (1,2 миллиард), адамлагыа тюрлю-тюрлю пособиялагыа (849 миллион), стипендиялагыа (9,2 миллион), дарманла сатып алыгыа (31,8 миллион) эм башка жумушлагыа берилгенди. Алай бла кыоранчланы кёбюсю билим бериуге (1,9 миллиард), саулык сакылаугыа (1,4 миллиард), социальный политикагыа (1,1 миллиард) этилгендиле.

Кыабарты-Малкыарны кырал борчу 6,1 миллиард сомгыа жетеди. Ол, жылны башындагы шартла бла тенгештиргенде, 400 миллионга азайтылганды. Правительство келечилерини сорууларына жууапла бере, Заур Лихов бюджетде белгиленген битеу жумушла да болжалында толтурулуктарына ышандырганды.

«2014-2020 жыллада КМР-де экономиканы айнытуу эм инновациялы эконо-

мика» кырал программагыа тюрлениуле кыбыл кёрюлгендиле. Профильдо министрни орунбасары Темиркан Баждугов билдренича, тюзетиуле гитче эм орталык бизнесге болушлук этиу жаны бла подпрограммагыа кийириледи. Сёз конкурс процедураладан сора алагыа берилген ахчаны юлешинуу юсюнден барады. «Бюджетде бу жумушлагыа 51,7 миллион сом салыннганды», - дегенди докладчы.

КМР-ни иелигинде болгъан жерлени бир-бирлери энчи сакланган категориялагыа кёрюлгендиле. Жер эм ырыскы бла байламлы халланы министри Азрет Бишенов айтханыча, ол «Бызынгы-Элбрус» энчи экономика зонаны кенгерти мурад бла этилгенди.

2015 жылны биринчи кварталында Кыабарты-Малкыарда жашуа этерге жетерик ахчаны бек аз ёлчөми 8521 сом

болганды. Урунуу, иш бла жалчытуу эм социальный кыоруула министр Тюбейланы Альберт келтирген шартлагыа кёре, ол, аны аллында квартал бла тенгештиргенде, 15,8 процентге кёбейгенди.

Кенгешге кыатышханла «КМР-де гражданалагыа хаксыз юридический болушлук этиуно эмда Урунуу, иш бла жалчытуу эм социальный кыоруулау министрствону Болумуна тюзетиуле кийириуно юсюнден» бегимни да кыбыл кёргендиле. Тюбейланы Альберт аны айтханыча, анда адамлагыа хаксыз юридический болушлук этген органланы бла ведомстволу организацияланы тизмеси барды, дагыада болушлук этиуно низамы, аны тамамлагъан ёкюллеге ахча төлеуно жоруклары да белгиленгендиле. «Адвокат бюро эм Адвокат палата бла келишимле этилип, консультацияла алай

бардырыллыкдыла», - дегенди ол.

Кыоруулау, жашуа журт-коммунальный мюлк министрствону башламчылыгы бла республикада адамланы осал, оюлургыа кыоркыуулу юйледен кёчюрюу программаны экинчи кесеге жашауда кыалай бардырылганын сюзерик комиссия кыралганды. Аны келечилери уа 1-чи июльга дерги Правительствога бу программа кыалай толтурулганыны юсюнден справка хазырларгыа керекдиле.

КМР-ни Правительствосуну кыауумуна тюрлениуле кийирилгенлери бла байламлы бир-бир комиссияла да аны структурасына келишдирилгендиле. Ол санда Саулык сакылау министрствону, Архив службаны коллегиялары да.

Жыйылууда башка бегимле да сюзюлюп, кыбыл кёрюлгендиле.

АБДУЛЛАХЛАНЫ Фатима.

Дууа тутдургъандыла, гюлле салгъандыла

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

21-чи майда уа эсгерииу жумушла маршдан башлангандыла. Жаш адамла, абаданла да, бирлери миллет кийимле кийип, темир жол вокзалны аллындан Ленин проспект бла эсгертемеге дерги жаяу келгендиле. Бу бушуулу ишлеге Тюркден диаспораны келечилери да кыатышхандыла да, битеу да бирге 129 адам, ала да маршха кыошулгандыла. Аны бла бирге уа ат чариш да болганды. Анда уа, полициячыла тергенелерича, 70 атлы чапханды.

Ызы бла эсгертемени аллында митинг эмда гюлле салыу болгандыла. Анга КМР-ни Башчысыны Администрациясыны таматасы Владимир Битоков, федерал инспектор Владимир Канунников, премьер-министр Мусулканы Алий, Парламентни Председатели Татьяна

Егорова, Жамауат палатаны таматасы Чеченланы Ануар, депутатла, министрле, жамауат да кыатышхандыла.

Биринчиден, республиканы кыадыи Мисирланы Хызыр Кавказ урушда ёлгенлеге дууа тутдургъанды. Ызы бла кыазауатда жоюлгъанланы бир минут шумсуз туруп эсгергендиле эмда жыйылгъанла эсгертемеге гюлле салгъандыла.

Бу бушуулу датагыа аталып, КМР-ни миллет музейинде юч экспозиция ачылганды: «Адыгла -аскерчиле», «Черкес бичакъ» эмда Уллу Ата журт урушну тарыхы. Андан сора да, Мадина Саральпны культура арасында эрттегили кыобузлагыа кыараргыа онг болганды.

Кюнню экинчи жарымында уа Кырал концерт залда «Черкешенка» деген документли фильм кёрюзюлгенди.

Бушуулу ишлеге тири кыатышхандыла

Элбрус районну делегациясы Кавказ урушда жоюлгъан адыгланы эсгерииуге аталгъан жумушлагыа кыатышханды. Ол кюн районда, бу бушуулу ишлеге аталып, жыйылыула болгандыла.

Ара библиотека системада «Озгъан ёмюрлени лирикасы», «Унутургыа жарамайды» деген литература ингирил бардырылгандыла, ол кыазауатха аталып, энчи кёрмюч да кыралганды. Элбрус элде уа Кавказ урушда жоюлгъан адыгланы эсгерииуно ингирил бардырыу төреге айланганды. Ол кюн школчула бушуугыа аталгъан назмулары айтхандыла.

Районну делегациясы Нальчикде со-

луу парка «Древо жизни» эсгертемени аллында болгъан бушуулу митингге да кыатышханды. Анга районну башчысы Уяналаны Казим, аны орунбасары Муаед Азубеков, КМР-ни Парламентини депутаты Маккаланы Махти, Тырныаууз шахарны мэри Жаппуланы Руслан, физкультура эм спорт жаны бла комитетни таматасы Жаппуланы Магомед, Жержерли айырыу комиссияны башчысы Жаппуланы Даниял, «Элбрус-транс» обществовону директору Темуккуланы Хашим, эллени башчылары, «Адыгэ Хасэ» организацияны келечилери да киргендиле.

ТИКАЛАНЫ Фатима, Алиса ТАРИМ.

Суратланы ХОЛАЛАНЫ Марзият бла ХАДЖИЛАНЫ Жамал алгъандыла.

Жыйылыу

Владимир ПУТИН:

«Хар халкъны ана тилин айнытыу - миллет энчиликлени эм төрелени сакълауну амалыды»

Россейни Конституциясына кёре, кыралыбызда жашаган халкъланы барысы да ёз тиллерин сакъларга эркиндиле, деп чертгенди Президент Миллетлени араларында байламлыкъланы эм орус тилин советтерини Кремльде бардырылган бирлешген кенгештеринде. Белгилисича, бусагъатда бир – бир кыраллада бу жаны бла эркиндиле жокну орунундадыла, ол а жамауатны «инсанлыкты болганла» бла «инсанлыкты болмаганла» беледи. Владимир Путин, орус тиден юйрету дерслени качественларын ёсдюорге чакырып, басма органланы асыры кёп башха тилден алынган сёзле бла хайырланганларына ыразы болмаганын билдиргенди. Бурундан келген жорукларыбызны сакъларга керекбиз, аны бла бирге уа, уллу дуниядан айырылмазга да, деп коъшанды ол сёзюнде.

Башда сагъынлган кенгешде кырал башчы, бу жаны бла тап амалланы табып, бирлешип ишлерге кереклигибизни юсюнден айтханды. Путинни оюмуна кёре, маданият жаны бла бай, кёп миллет жашаган Россейге тил политика бек магъаналыды. Кыралыбызны халкъларыны ёз тиллерин айнытыу вопросла миллетле аралы келишимлики, граждан бирлики, кырал суверенитетни сакълауда эмда магъаналы жерни тутайды.

Битеу да халкъларыбызны ана тиллерин сакълау, аланы келечилери анга юйренирча тап онглары кырау жаны бла жорукла Конституцияда анылашылмы жазылдыла. Республикаланы кеслерини кырал тиллерин тохташдырырга эркинликтери да барды. Сёз

ючюн. Крымда аллайлага орус, украин эм кырым – татар тилле саналгъанларына бургъанды эсин Президент.

- Алай биз бир – бир кыраллада миллетлени ёз тиллеринде сёлеширге кыймагъанларын эмда алада маданият ассимиляция жаны бла агрессивия политика жерин тапханын билебиз, - деп чертгенди кырал башчы. - Биз кёребиз аны ахыры неге келген: жамауатны «толу» эм «кем», «инсанлыклары бла» эм «инсанлыксыз» адамлага юлешинген неда кыралны ичинде уллу даулаш – тойшошлеге.

- Хар халкъга ёз тилин айнытыулык – ол миллет энчиликлени эм төрелени сакълау вопросду, - деп чертгенди Путин. - Кыралыбызда жашаган халкъланы тиллерин айнытыу ишни тири коълга алып, алага билеклик этерге борчлубуз,

деп да коъшанды ол. Фундаментли, прикладной тинтиле эм илму кёз кырам бек магъаналыга саналады. «Ол качествену билим беруно, миллет тиллени ёсдюорлери, маданиятыбызны битеу дунягыга иги бла айтылгыны белгисиди. Бу направленияга Россейни илму фонду гуманитар илмула жаны бла грантларын берген заманда да энчи эсин бурса иги эди», - дегенди кырал башчы.

Кёп тилли билим беруу эм информациялы пространствоу айнытыу ючюн, СМИ – леге билеклик этип, кыралыбызда миллет тилдеде литератураны чыгарыуа эмда школ билим берууге кыйгырыуу кёздөн кырауга тийишлиди. Регион властыла эм школланы администрациялары хар адамны кеси сайлау тилге юйренирге эркинлиги болууча онглары кырауга борчлудула.

«Кырал, сабийлерибизни кыйда жашаганларына эмда ала окуган школну специализациясына да кырамагъанлай, орус тилге юйретуно качествену дайым да ёсдюоренлей турурга керекди», - дегенни белгилеп, Президент билим беруу системада орус тил бла литератураны энчи предмет областха айырырга деген оюм бла келишгенин билдиргенди. Биоплюкде ала «Филология» деген бирлешген бёломге киредиле.

Бусагъатда Россейде Адабиятны жылы бардырылады. Путин бу жаны бла башламчылыкла бла программала китаплагъа сейирни кыозгъагъандан сора да, тил кырауыбызны ёсдюоруге себеплик этериклерине ишексиди. «Бу жарсыула школ сочинениялада, орус тил бла литератураны ЕГЁ эсплеринден сора да, харкюнлук жашауубузда да чыккъанлай турадыла», - деп белгилегенди ол. Аны эм алга басма органла, Интернет, телевидение кыраидыла – алада, Президент айтыуа кёре, кёбюсюнде тил жорукланы бузадыла, халатла бла жазыдыла, сёлешедиле, керексиз жерде тыш кыраллы сёзлени хайырландыла.

Сёзсюз, глобальный информациялы пространствоу битеудуния жоруклага кёре жарашдырылды. Былайда ишибизни тап кырау бек магъаналыды: «Бир жанында, төрели кыйматларыбызны, энчиликлибизни сакъларга керекбиз, бирси жанында а – дуняда бола турган маданият ишледен кесибизни чеклеп кыймазга», - деп ангылатханды кырал башчы.

- Бу жаны бла магъаналы затланы белгилеп, тап, келишимли жорукланы жарашдырып, кы-

ралны, регионланы, жамауатны кырауларыны, алчы оюмларын да бирлешдирип, тил политиканы жашауга алай кийирирге керекди. Бу вопроска кёп болмай кыралган Миллетлени ишлери жаны бла федерал агентво да эсин энчи бурурга тийишлиди, - дегенди Президент.

Ушакны чегинде аслам предложение аштитлингенди. Сёз ючюн, Президентни культура жаны бла кенгешчиси Владимир Толстой Миллетлени бирлешген кюнونه Россейни халкъларыны форуму кыраала, дагыда Сауутланган кюнени комиссиясына ушаган Бийик гуманитар комиссия болса да иги эди, дегенча оюмларын ачыккъагъанды. «Миллет кыраууузулукда гуманитар бёлом аскер – промышленныйден кем магъананы тутмайды», - деген акъылын да билдиргенди ол.

Орус тилден экзамен бардырырга, ол санда аны чиновникле бла СМИ органланы келечилери берирге керек болганларын да кёпле чертгенди. «Бусагъатда мен былай не алай деген сөз оюму айтмайма. Алай, сёзсюз, сиз тызос – ёз тили иги билер ючюн, кёп мадар хайырланырга керекбиз. Аны тийишлисича, жаланда аллай амалла бла айнытырга эм сакъларга болукъбуз», - дегенди кырал башчы.

Финанс – экономика жаны бла чиновниклени кесаматтарына да кырамай, Владимир Путин устазланы эм бирси бюджет ишчилени айлык хакъларын ёсдюоруге энчи эс бурганлай турлугун да билдиргенди.

Кира ЛАТУХИНА.
«Российская газета».

ТЁГЕРЕК СТОЛ

«Кабинетден чыкмай, багъарга юйретирге боллукъмуду?»

РФ-ни «Росей ючюн» Халкъ фронт» жамауат кымылдууну КъМР-де регион бёлюмюне «Социальный тенглик» ишчи кыауумуну башламчылыгы бла «Къабарты-Малкъарда саулык сакълауну айнытыу мадарлары» деген темага «Тёгерек стол» бардырылганды.

Анга жууапы ведомстволаны бла профсоюзланы федерациясыны куллыкчулары бла бирге республикада саулык сакълау учрежденияланы баш врачлары эмда билим беруу системаны келечилери да чакырылган эдиле. Аслам магъана медицина кадрланы хазырлауу проблемасына берилгенди, ол санда келер заманда врачланы бла медсестраланы практика ишлерин кырауга да.

Фронтну регион штабыны таматасы Вячеслав Минин, тюбешиуню ача, келер жылдан башлап саулык сакълау вузлада интернатурала кетериликтерин белгилегенди. Ол а билим берууно Болон системасына кёре этиледи. «Алай бла вузланы бошагъандан сора студентле, юч жылны поликлиникалада неда акушер пунктада ишлеп, ординатурага андан сора кирирге эркин боллукъдула. Бизни республика бу жагыбыздыкыга хазыр болганын бла квалгъанын билер ючюн жыйылылганды. Алай бла студентлени окутууда баш магъана практика ишге берилликди», - дегенди ол.

КъМР-ни Профсоюз организацияларыны биригиуню башчысы - «Социальный тенглик» ишчи кыауумну таматасы Фатимат Амшокова, врачланы бла медсестраланы окутханда аслам заман практикага берилгени төре болганын чертгенди. «Сёз ючюн, Къабарты-Малкъар кырал университети медицина факультетини студентлери билимлерин республикалы клиникалы больницалада бегитип тургъандыла. Алай бу иш юридический жаны бла белгилемегенди», - дегенди ол.

ОНФ-ни регион штабыны сопредседатели Нодар Шарданов а, кабинетден чыкмай, врачны багъарга юйретирге онг ахырда болмаганын чертгенди.

КъМКЪУ-ну медицина колледжини директору Светлана Пшибивеа жарсылуу шартланы билдиргенди. Аны айтханына кёре, арт он жылы ичинде саулык сакълау клиникалы учреждениялада окуу кабинетлени саны азайганды. «Оночу отоуну орунуна биогноплукде экиси квалгъанды, ишлеген а жаланда бири

этеди дерге боллукъду. Дагыда практикага жаланда төрт сагъат бериледи, студентлерибиз тийишлисича кыралмагъан отоулада окуидула. Алгын а ала врачла бла бирге эрттен сайын саусузаланы халларына кырагъандыла, багъуу иш кыалай кыралганын кеслери кёлери бла кёргендиле. Аны магъаналыгынын а айтыр кереклиси да болмаз», - дегенди ол.

Биогноплукде уа медицина колледжде шёндюю излемлеге келишген окутуу оборудовани барды, ол битеу тийишли аккредитацияладан да ётгенди. «Алай студентлерибиз саулык сакълау учреждениялага барсала, алага жукъ да этерге кыймайдыла. Бир-бир таматала кадрланы хазырлау жаны бла кырал системада кеслерини борчларын аныламагъанача кёрюнеди», - деп коъшанды Светлана Пшибивеа.

Ол кыралны кёп регионларын клиникалы больницалада студентлени окутуу жерле болганынын чертгенди. «Аны бизде да этерге нек жарамайды? Бу проблеманы кетермесек, студентлерибизге окуурга, практика сынау жиярга онгла кырамасак, тамбла бизге бир торло билимлери болмаган врачла багъарылдыла», - деп, ол клиникалы больницалада студент-

леге окуу отоланы кыйтарырга предложение этгенди.

КъМКЪУ-ну сабий ауруула, акушерство эм гинекология жаны бла кафедрасыны таматасы, медицина илмуланы доктору, профессор Жетишланы Рашид а ол башчылык этген кафедраны бла саулык сакълау учрежденияланы араларында байламлыкла эрттеден да жюрютолгенлерин белгилегенди. «Бир жылны ичинде уа кафедраны куллыкчулары эки минден аслам консультация береди, 200 консилиумга кыатышадыла, ол санда бек кыйын ауруула бла байламлы да. Биз окутхан интернле уа больницалада вакансияланы «жабарга» болушадыла», - дегенди ол.

КъМР-ни Медицина палатасыны башчысы, КъМКЪУ-ну медицина факультетини кафедрасыны таматасы Мурат Уметов а билим беруу эм саулык сакълау учрежденияны биригип ишленгенини хайырлыгынын бет-жаякъ хирургияны кафедрасыны бла республикалы больницада ол жаны бла бёлюмюно юлгосунда кёргюзгенди. «Профессор Муштафаланы Шабазны жашы Магомед, кафедрага эмда бёлюмге башчылык эте, врачланы хазырлауга уллу кошумчулук этгенди», - дегенди ол.

Республикалы клиника больницаны баш врачы Ботталаны Хадис а окуу учрежденияла бла бирге ишлерге хазыр болганын айтханды, жаланда алага бёлюнген отоланы хайырлануу жаны бла келишулук болса.

КъМР-ни саулык сакълау министрини орунбасары Асанланы Алим ангылатханыча, федерал излемлеге эмда РФ-ни Саулук сакълау министрствосуну эсертюлерине тийишлиликке багъуу учреждениялада студентлени практикаларын кырау жаны бла келишимни проекти хазырланганды.

Ушакны ахырында Фатимат Амшокова окуу эм саулык сакълау учрежденияланы, бир бирлери бла келишип, проблеманы кетерино жолларын бирге табарга чакырганды.

Ызы бла арт жыллада хайырланылырга берилген фельдшер-акушер пунктланы ишлери кыалай кыралганы сюзюлгенди. Кенгешде этилген битеу предложениела да жыйышдырылып, жууук заманда ОНФ-ни башламчылыгы бла кыралган саулык сакълау жаны бла Битеуроссей форумга жиберилдикле.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Пресс-конференция

Бек бийик вазага - Элбрусну сураты

Бизни газет билдирген эди жерлешибиз, арт жыллада Германияда жашаган белгилу художник Алим Пашт-Хан, битеу дунияда бек бийик, мияла вазаны ишлеп, атын бютюдона айтдырганын. Андан сора суратчыга «КъМР-ни халкк художниги» деген сыйлы ат берилгенди. Аны бла байламлы «Акрополь» арада Алим бла пресс – конференция болганды. Анда КъМР-ни Художниклерини союзуну таматасы Геннадий Темиранов, коллегасыны жашау жолу бла кысыкша шагъырей этип, сора Пашт – Хан ахыргы ишини юсюнден айтханды, журналистлени сорууларына да жууапла бергенди.

Алим белгилу суратчы, график Герман Паштовну жашыды. Аны, ахшы академиялы школдан сора да, тыш кыраллада алган билими барды. Ол атасы окутухан Красноярскени кырал университетини бошагандан сора Россейни академиясыны чыгармачылык мастерскоюнда ишлегенди. Андан жаш Германияда ёсдюргенди билимин. Анда жашай, кеп тюрлю кермючге, эришиуге, медиа –арт фестивалыга, биенналеге кыатышханды. Алада биринчи, экинчи жерлеге тийишли болганды, алтын, кюмюш майдалла да алганды.

Алим Пашт – Хан Германияны Лойхтенбург музейини «Лойхтенбургские фарфоровые миры» деген проекттин чегинде аны тилеги бла ишлегенди вазаны. Аны бийиклиги 8 метрге жетеди. Бу сейир экспонатны презентациясына кеп халкк жыйылганды. Россейден да болгандыла кыонакыла. Ол шарт авторну бютюдона кыуандырганын жашырмаганды журналистледен. Былайда ваза бир талай кесекден (автор кеси алагъа модульла дейди) кыуралганды, аны кенглиги, бийиклиги да аланы хайырындандыла. Модульланы саны 360-ха жетеди. Ол сюелип турур ючюн, музей энчи мекам ишлегенин да билдиргенди художник.

Манга вазаны юсюнден айтханларында, аны узунлугундан, кенлигинден эсе, ол не магъананы тутарыкыды, не зат ючюн керек болганын билдире излегенме. Анда дунияда жашаууну кыалай тюрлю жаратылганын кергюзтюрге онг болганын келлендиргенди. Тюбюнде бактерияланы, моллюскаланы, бийикден бийикге бара, хансланы, тереклени, адамланы, жаныуарланы суратлап, алай бла ачыклаганма жашаууну, -дегенди художник.

Вазада Къабарты-Малкъарны белгиси - Элбрус да барды. Андан сора республиканы энчилигин миллет кийимледе адамла да кергюзтедиле. Аланы белтерин хазна танырча туйюлду. Бу сейир музей экспонат жеринден бир жары кертик туйюлду. Ол акъырынчыкк тегерекге бурулуп турады, юсоне уа жарык урады. Алай ваза алгъа кыарангыда болады, бир кесекден, кюн тийгенча, тегерек жарыйды, ызы бла кюн бата турганча керюнеди, сора кече келгенин ангылайды кырауучу. Бу тюрлениуле бир сагъатны ичинде барадыла.

Художник ишни кыйын болганын да жашырмаганды,

артдан-артха жалаанда төрт сагъат жууклай эдим, бир затчыгъы, миллиметрге гитче не да узун болуп, келшимей кыласа, битеу кыйынымн зыраф боллук эди, дегенди. Аны бла бирге ишлеген инженерле, графика бла кюрешгенле да жууаплы кырагандыла бу проектге. Журналистле вазаны багъасын да соргандыла. Пашт-Хан анга алтын, кобальт да иги кесек кетгенин айтханды, аны заказ этгенле жарым миллион евро кыоратхан а болурла, дегенди.

Авторну миладан этген, башха инсталляция ишлери да тыш кыраллада белгилдиде. Ол кеси айтханга кере, музейни таматалары да аны себепли буургандыла бу проектти Алимге. Эки заводда кериоп, алада болмазына туюшоноп, ючюнчюно алай бла тапхандыла. Германияны кесинде бек бийик вазаны рекламасын бардыргандай турадыла. Аны жууук заманда Гиннессини китабына кийирдирге боллукыдула.

Алим Пашт-Хандан мындан ары планларын сорганларында, аланы ишлеринден умутум толгандан сора айтыргъа сюеме, дегенди ол.

САРАККУЛАНЫ АСИЯТ.
Суратны автор алганды.

Шимал Кавказ
кюн сайын

Ростов областьда узун нефть быргъы тартырыкъдыла

«Транснефть» кесини «Приволга» филиалыны болушлугу бла Ростов областьда 10 миллиард сомгъа магистральный нефтепровод ишлерики. Нефтепровод Дубовск, Зимовниковск, Орловск, Пролетарск эм Сальск районланы жерлери бла салынырыкъды. Ахыр районну жеринде нефтин андан ары жиберлик станция ишленирикти.

Документле кырал экспертизадан ётгендиле. «Шёндюге дери кырулуш продукцияны - 230 километр быргыны- келтиргендиле», - дегенди филиалны генеральный директору Андрей Сюмак регионну губернатору Василий Голубев бла биргип ишлеуно юсюнден келишимге къл салган кезиуде.

Адыггеяда быйыл хайырланыргъа 280 минг квадрат метр журт берликдиле

Быйыл Адыггеяда 280 минг квадрат метр жашау журт ишлерикиде. Мында жашау журтла ишлеу битеу Россейде окуна бек тири баргъанга санайдыла. Аны юсюнден ТАСС-ны корреспондентине республиканы башчысы Аслан Тхакушинов билдиргенди.

-Озган жылда, битеу кыралны алып айтханда, Чеченден сора республика алчы жерни алганды. Биз хайырланыргъа белтыр 270 минг квадрат метр жашау журтну бергенбиз, быйылны ахырына дери 280 минг квадрат метрини ишлерикибиз, -дегенди ол.

Республикада юлюш амалны чеклеринде 200 минг квадрат метр жашау журт ишлене турады. Жашау журт ишлеуге артыкъда энчи адамла тири кыатышадыла. Ала, экспертизени тергеулерине кере, ишленирик жашау журтланы 60 процентин ишлерикиде.

Жашау мекамланы - 10,8 процентге кеп хайырланыргъа берилген жашау журтланы 77 процентин энчи адамла ишлегендиле, ол а, озган жыл бла тенгешдиргенде, 6,1 процентге азды. Дагыда 69,284 минг квадрат метр жашау журт быйылны төрт айыны ичинде кеп фатарлы юйледе берилгенди.

Каскадный атауучланы эм Кисловодскени паркында хауа килисансы жангыртууга федеральный бюджетден 84 миллион сом берилгенди. Каскад басхы эм хауа килиса шахарны баш символларына саналадыла. Ол жангыртуу ишлени бардырыргъа оноуну РФ-ни президентини Шимал-Кавказ федеральный округда келечиси Сергей Меликов кеси этерикди.

Культураны объектлерин тап халгъа келтиредиле

Битеу алып айтханда, паркны айнытыуга 800 миллион сом кыоратыллыкъды. Жангыртуу ишлеге ахчаны бир кесегин шахар эм регион бюджетле берликдиле.

Владикавказда черекни жагъасында дуния даражалы кыонакк юй сюеликкиди Шимал Осетияны ара шахарында жангы кыонакк юй кыураллыкъды. Ол объект шахарны арасында ишленирикти.

Республиканы оноучуларыны пресс-службаларында айтханларына кере, «Франчайзинг региону» деген битеу-россейли форум керимючно чеклеринде келишим этилгенди. Дуния башында бек уллу кыонакк юй Hilton эм «PEAL ЭСТЕЙТ» ООО компанияны араларында келишимге къл салыннганды. Ол дуния магъаланы болган жангы кыонакк юйно проекттин кыраууну концепциясы болганды.

Астраханьчы школчула Крымда солурукъдула

Астрахань область жайда Крымда солургъа 200 чакълы сабийни жиберликди. Аны юсюнден журналистлеге урунууну эм социальный айынууну министр Катерина Лукьяненко билдиргенди.

-100 чакълы бир адам «Артекге» барлыкыды. Аны юсюнден бизге путёвкалагъа разнорядка келгенди. Андан сора да, 100 адам Крымга барлыкыдыла областны ахчасыны эсеби бла. Шёндю солур жерлени сайлау жаны бла конкурс процедурала бардырыла турадыла, - дегенди ол.

ТАСС-ны корреспондентине Социальный жаны бла эм урунууну министрствосунда билдиргенлерине кере, путёвкала окууду айырмалы болган школчулагъа берилдикде, кыалган сабийле Анапада, Кисловодскде эм Ессентуклада солурукъдула. Ведомствода энчи чертгенлерине кере, салуукну игилендируу компанияны чеклеринде регионда болган школчуланы 85 процентин жалчытыргъа кюреширдикде.

Конкурс

Эм таза эл сайланнганды

Терк районну эллеринде бир айны ичинде тегерек-башны тазалау, жашиллендириу жаны бла уллу иш тамамланнганды. Тындырылган ишлени комиссия оналты номинацияда тингенди. Жол жанларында, эсгертемелени тегереклеринде, кыабырлада, автобус тохтауучу эм башха жерледе да тазалыкыга, айбатлыкыга кыаралганды. Эришиуге, адам санына кере, элле экиге бёлюноп кыатышхандыла.

Алай бла биринчи кыауумда Жангы Малкъар хорлап, 50 минг сомгъа тийишли болганды. Жангы Хамиде бла Красноармейское элле да экинчи, ючюнчю жерлеге чыгъып, 40 эм 30 минг сом бла сауугалангандыла. Жангы Малкъар бла Жангы Хамиде элде санитар экология болумгъа не заманда да аслам эс бурулады. Аны себепли хорламлары да тийишли болганды. Красноармейское элле да кеп болмай кир-кипчикни тегерча энчи жер кыуралганды. Къайсы машина да тийгъычсыз келирча жол тап ишленгенди, тегерге хуна бла бегитилгенди. Адамла кыалайда болсада багушларын

тёкмезча уллу билдириу иш да бардыргандыла.

Экинчи кыауумну санында Джулат эл биринчи болганды, анга 20 минг сом берилгенди. Комиссия белгилегенге кере, Хорламны 70-жыллыгына жоралап элли администрациясыны тегергенде, эсгертемеле орналган жерледе да сюртоу-бою ишле бардырылгандыла. Комиссияны таматасы, Терк районну администрациясыны башчысы орунбасары Асланби Хуштов

билдиргенге кере, суу жагъаланы, келлени эмда сатыу-алуу этген жерлени тийрелеринде киркипчик жыйылгырга не заманда да ёч болуучуду. Аны себепли ол бу объектледе кирсизликке кырууда эс бурулуп турлугун чертгенди.

Бу районда санитар-экология жаны бла ишле бардырырча муниципалитетни бюджетинден бир миллион сом кыоратылганды.

Замира КУАНТОВА.
Терк районну администрациясыны пресс-службасы.

Фестиваль

Басмада биринчи атламла

Тюнене Сабийлени эм жаш тѳлюню чыггармачылыкларыны республикалы арасында «Къабарты-Малкъарны сабийлери мамырлыкъ жанлыдыла» деген фестиваль къууанчлы халда ачылганды. Анга аталган жыйылуугъа КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла комитетини председателини орунбасары Къонакъланы Хасан, ол ведомствону бѳлюмюню таматасы Анна Романовская, республикалы газетлени, телевидениени журналистлери къатышхандыла.

Фестивальны ача, Араны директору Клара Калмыкова школчуланы бла къонакъланы алгъышлаганды. «Журналистика - ол бек сейрликъ эмда огурулу жумушду. Сиз аны къолгъа алгъаныгъыз да игиди. Журналистле тюзлюкге къуллукъ этдиле. Сиз да, школну бошاپ, бийик билим алып, газетлени редакцияларында, телевидениеде, радиода ишлерсиз деп ийнанам», - дегенди.

Къонакъланы Хасан а бу усталыкъ тириликни, эриге, арий билмеулукню излегенин, аны сайлагъанла кѳп билирге, аланы чыггармачы хунерликлери да болургъа кереклисин чертип айтханды. «Шѳндюгю дуняда информация асламла асылларын, эслерин кесине бек бурады. Кѳп адамла газетлени окуйдула, телевизоргъа къарайдыла, радиогъа тынгылайдыла, аладан жангылыкъланы биледиле, аны себепли бу

усталыкъ керекди эмда магъаналыды... Журналистлени башха усталыкъладан кѳп зат айырады. Сѳз ючюн, жашауда къуруда къууанчлы кезиуле болуп къалмайдыла, журналист а аланы барын да кесини жюреги бла ѳтдореиди», - деп, ол басмада биринчи атламла этип башлагъанлагъа жетишимли болуларынын суйгенин билдиргенди.

Андан сора Инал Шибзухов бла Алиса Срукова «Хорламны кюню», «Катоша» деген жырланы айтхандыла.

Ызы бла жаш журналистле кеслери къурагъан кѳрмючлерини аллында суратха да тюшгендиле. Андан сора ала, газетлени редакцияларына, телевидениеде, радиокомитетге да барып, анда журналистлени ишлери бла шагърейленгендиле.

ХОПАЛАНЫ Марзият.
Суратланы автор алгъанды.

Редакциялада къонакълар

«Заман» газетни редакциясына Черек районну журналист усталыкъгъа юйретген кружокларыны келечилери келгендиле. Аланы бу жаны бла устазлары Гуппойланы Зухурады. Сабийлеге миллет изданиябызны ишчилери, жарыкъ тюбеп, аланы редакцияны бѳлюмлерине экскурсиягъа элтгендиле.

Эм алгъа жаш адамлагъа газетни юсюнден толу хапарны аны баш редактору Аталаны Жамал айтханды. Ол алагъа публицистика жанрлары, бу усталыкъ бла байламлы жорукъланы эмда журналистикада билдиргенлери не жаны бла да билимли, окъуулу болургъа тийишлисин ангылатханды. Бу жаны бла оюмларын алагъа кѳп жыл бизни редакцияда ишлеген, бусагъатда Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла къырал комитетни таматасыны орунбасары Къонакъланы Хасан да эшитдиргенди.

«Заман» газетни баш редакторуну орунбасары, поэт Беппайланы Муталиб а сабийлени коллегасы Къулбайланы Алий бла танышдырганды. Ала Къулбай улуны къаламны сюнгюге тенг этип уруш бардыргъан журналистлерибиз-

Къулбайланы Алий бла.

ни юсюнден жазгъан материалларын «Заманны» бетлеринде сюйюп окугъанларын букъдурмай билдиргенлери абаданнга бютюн хычыуун эди. Ызы бла жаш адамла, Беппай улуны назмуларын

эшитдирип, таматаланы кѳллерине жеталгъандыла.

Жамауат – политика бѳлюмюню ишини юсюнден баш редактору орунбасары Текуланы Хауа ушакъ бардырганды,

культура бла байламлы соруулагъа уа маданият бѳлюмюню таматасы Саракуланы Асият жууапла бергенди. Жаш адамла Мечиланы Кязимни, Къулийланы Къайсынны, Зумакъулланы Танзиляни, Михаил Лермонтовну юбилейлерине, Улуу Хорламгъа эм башха магъаналы даталагъа жораланып чыкъгъан номерлеге, алагъа материалланы къалай бла жыйылгъанларыны юсюнден информациягъа, секретариат бла вѳрсткада ишлегенлени хапарларына да къулакъ салып тынгылагъандыла. Ахырында сабийле журналистлени кеслери жазгъан статьяла бла шагърей этгендиле.

Фестивальны чегинде газетлени бла сабий пресса – араланы материаллардан къуралгъан кѳрмюч, Сабийлени бла жаш тѳлюню чыггармачыларынын айнитхан арада СМИ органланы келечилери бла бирге бардырылгъан «тѳгерек стол», проектге къатышхан жаш журналистлени саугъалау да болгъанды.

ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат.
Сурат авторунду.

Кѳрмючюле

Чыггармала уа артыкъда сейир эдиле

Хорламны 70-жыллыгъыны байрамыны аллында КъМР-де Ич ишле министрство Улуу Ата журт урушну жигитлерине эмда къзауатны тарыхына аталган макетлени конкурсун башлагъан эди. Ведомствону пресс-службасындан бизге билдиргенлерича, анга интернатлада, школлада, билим берген энчи учреждениялада окъугъан жюзден аслам сабий къатышханды.

Жюри, жаш адамланы ишлерин тип-тип, 30 айырмалысын сайлагъанды. Чыггармала уа артыкъда сейир эдиле. Аланы арасында къагъытдан, бисерден, пластилинден, къумачдан, ол угъай, пенопластдан, монтаж кѳмюкден этилгенле да бар эдиле.

Макетлени темаларыны тюрлюлюкклери да сейир этдиргенди жюрини. Жаш адамла Прохоровканы тийресинде, Курп бийикликде сермешлени, Сталинград ючюн къзауатны суратлагъандыла. Урушну эмда ич ишле органланы ветераны Сергей Марченко Нальчик шахарны 3-чю номерли школуну окъучулары хазырлагъан макетте бютюнда сейир этгенди. Ала уа аскер самолѳну этип келтиргендиле.

Алай бла комиссияны оноуу бла Бахсан

районну Заюково элини искусство школуну, 1-чи номерли школ-интернатны эмда Нальчикни 3-чю номерли школуну коллективлери хорламгъа тийишли кѳрюлгендиле. Андан сора да, Нарткъаладан Виктория Трегубованы, Нальчикде 16-чы школуну окъуучусу Нѳгерланы Альбертни эм башхаланы макетлери да белгиленгендиле.

Хорлагъанланы конкурс комиссияны башчысы - Урушну эм ич ишле органланы ветеранларыны советини келечиси Залимгери Мирзоев эмда республикада милицияны тарыхыны музейини директору Евгений Кузьмин саугъалагъандыла.

Айырмалы макетледен а энчи кѳрмюч къуралып, музейде 15-чи июньнга дери ишлерикди.

Бизни корр.

БИЛГЕН АДАМДАН

Бир кырал экзамен: кыагыт шпаргалкалакыа артык уллу эс бурлук туюлдуюле

Бир кырал экзамен башлангыа бир ыйык да кыалмаганды. 25-чи майда выпускникле географияны бла литератураны берликдиле. ЕГЭ-ни юсюнден дайым да айтылып, аны жоруктары эске салынганлай турганлыкыа, школчуланы соруулары, аныламаган затлары кеплей кыаладыла. Рособназорну башчысы Сергей Кравцов аланы бир кыраум затлагыа юйретеди.

1 Интернетде тюз жууапла табарыгызгыа ышанмагыз
-Бек алгыа Интернетден Бир кырал экзаменни сорууларына жууапланы сатып алыргыа ашыкмагыз, -деп эсгертеди Сергей Сергеевич. - Биз быйылны заданияларына Педагогика тергеуени федерал институтуна сайтына салганбыз. Хыйлачыладан кепле ма аланы алып сатадыла. Былтыр сабийле сатып алынган жууаплагыа ышанып, экзаменлени кеслери билгенден эсе осал жазгандыла.

Рособназор энчи комиссия кырауганды. Ол Интернетде ЕГЭ-ни жууаплагыа не затла салынганларына кыраиды эмда аны юсюнден прокуратурагыа билдиреди. Асламысында ала былтыргы вариантыла не да сынау халда алгыарагыа бардырылган экзаменлени сорууларына жууапла болуп чыгадыла (ала да хар кимге да ачыкдыла). Кыалганла уа-вирусладыла эмда шпион программаладыла.

2 Биргегизге**телефонну алмагыз**

-Телефонланы, акылы сагыатланы, башха техниканы да биргегизге алмагыз, -деп эсгертеди Сергей Кравцов. -Биринчиден, бизде хар жерде да металлодетекторла бардыла, аудиториялада уа видеокамерала тагылылдыла. Ала бла кыраучула заданасы кыаллай болганны микронаушник бла билдирге юрешкен окуюнуу халинден окуна билип кыадыла. Эчинчиден,

рекламада айтылганыча, «детекторланы алдаргыа боллук» устройстволардан бирин мен кесим да сатып алган эдим, алай ол телевиденияда берилген биринде тюзонлей эфирде мен аны көргөзте туруп окуна бузулуп кыалган эди.

Онлайн амал бла ишлеген камерала саулай кыралда экзаменле бериллик пунктланы 70 процентинде тохташдырылгыдыла. Шимал Кавказда уа-Дагьстанда, Чеченде, Ингушетияда бла Шимал Осетияда – ала битеу аудиториялагыа да салынырыкдыла. Ол регионла кеслерин иги жаны бла көргөзт-мегендиле...

Москвада веб-трансляция школланы жалаанда 20 процентинде бардырылгыды. Алай а-тынчайып кыалмагыз- кыалган класслада башха камерала тагылылдыла. Кыраучула, тюзонлей эфирде болмаса да, көрлюкдуюле аудиторияда не бола турганын.

Андан сора да, кеп регионлада мобиль сөтлени жабарык амалланы да хайырынырыкдыла. Сөз ючюн, Москва областьдан школчулагыа телефонларын юйлеринде кыояргыа керек боллукду.

3 Сизге ийнанганланы сокъурандырмагыз

-Экзаменлени кезиунде аяк жолгыа ненча кере чыгаргыа боллукду деген соруу артыкда кеп бериледи, -деп чертеди Сергей Кравцов. -Инструкцияда аны юсюнден бир зат да айтылмайды. Анга экзаменлени ишин кыраучула кеслери кыраидыла. Мен а

шпаргалкагыа кыарар неда китапдан жазып алыр ючюн чыгаргыа кюрешмегиз, деп айтырык эдим. Аны эслесе, экзаменлени эсептери терге саналлыкдыла.

Кыраучула аяк жолланы кыатларында телефон байламлыкыагыа чырмау этерик затла салыргыа боллукдула. Аны себепли сиз, мобилнигизни этдоралсагыз да, аны хайырыланыгыа онугуз боллук туюлдую.

Кыагыт шпаргалкалакыа уа артык уллу эс бурмайдыла. Нек дегенде Розентальны чыгармаларыны жыйымдыгыын толусунлай аяк жолга элтир онг жокъуда, андан сора да, бек аздан, бир жорукыа неда формулагыа кыараллыксыз, кыалганын а кеси акылыгыз бла тамамларгыа туюшерикди.

4 Математика ючюн бек

кыайгырмагыз, кыоркымагыз
-Быйыл математиканы мурдор халда эмда профилей даражада бериге боллукду, дейди андан ары чиновник. -Экисин да резерв кюнде, 23-чю июньда жангыдан бериге онг барды. Сиз профилей амалны сайлап, экзаменледе уа алай этгенигизге сокъурандыгыз эсегиз, жарымагыз, мурдор халда аны жангыдан бериге боллуксуз.

Вузга кырир ючюн, мурдор халда берилген 21 задачадан, бек аздан, 7-син тамамларгыа керекди. Аттестатны алыр ючюн а, андан да азын. Заданияла былтырдагылачадыла, жалаанда соруулары структуралары торленгендиле.

5 Походхача хазырланыргыа керек туюлдую

-Биргегизге паспортугузу, кыара гел кыаламыгызын аласагыз да тамамды, - деп аныгылатды Сергей Кравцов. - Кыаламны унутхан да кыайгырмасын, аны аудитория-

да берликдиле. Ичер суу да экзаменле бардырылган битеу пунктлада бардыла. Бир гитче шоколад алыргыа да боллукду, ол керти окуна шоколад эсе, шпаргалка болмай. Ийнангыз манга, кыраучула сизни кермей кыоярык туюлдуюле. Бир-бир экзаменлеге уа калькулятор алыргыа да боллукду.

Алгыын жыллада выпускникле ЕГЭ-ге кыалган эмда Таро картала бла келирге да кюрешендиле... Алай этдоралмагандыла, барысын да кыояргыа туюшенди. Окуу кытапланы да алыргыа боллуксуз, алай экзамен башлангыны алында аладан айырыланыгыа туюшерикди.

6 Кыраучуладан элгенмегиз

-Ала сизни душманларыгыз туюлдуюле, устазладыла, сиз экзаменлени не кыадар иги берсегиз сюеделе, дейди Сергей Сергеевич. -Аны себепли сорлугузуз болса, кыолугузу кетюруп, кыатыгызгыа кыраучуладан бири келирин саклагыз, андан болушлук излегиз.

Эсигизге салайык: элден сабийле ЕГЭ бардырылган пунктча дери кеслери алларына барыргыа керек туюлдуюле. Сөз ючюн, географиядан экзаменге битеу областьдан беш адам жазылган эсе, кыраучула беш пункт ачарык туюлдуюле, бирин кырап кыоярыкдыла. Школ а сабийлени бла аланы ашыра барган педагоглары транспорт бла жалчытыргыа борчлуду.

Андан сора да, больницагыа туюшуп, школга келалмаган окуучула да экзаменле бераллыкдыла. Алайла больницаны администрациясына заявление жазыргыа керекдиле. Анда уа алагыа палатада экзаменле берирча онгла кыарыкдыла. Алай ол заманда да кыраучуладан кыутулур онг жокъуда.

Ксения КОНЮХОВА.
«Комсомольская правда».

ШАГЫРЕЙЛЕНИУ

Жорукыла кыатылангандыла

Бахсан районну Исламей элини школунда окуучулары аталары бла аналары, муниципалитетни администрациясыны, бийик билим берген учреждениланы эм колледжлени келечилери кыатышып районла аралы жыйылы бардырылганды. Анда бюгонлюкде кыаллай усталыкыа керек болганларын эм ЕГЭ-ни юсюнден айтхандыла.

Администрацияны башчысы орунбасары Олег Коздохов, тубешиуну ача, кысыха формада сюзюлюк жумушланы туура этгенди. Билим беруу управленинны таматасы Тамара Абрегова уа кесини докладында быйыл экзаменле не заманда эмда кыаллай бардырыллыкларын билдиргенди. Жыйылганлагыа былтыр экзаменлени чеклеринде кыаллай бузуклыкыа этилгенлерин юсюнден да фильм көргюзтюлгенди. Эркин этилмеген затланы: кытапны, техниканы хайырыланыгыа кюрешкен быйыл экзаменден

кысталлыкды. Анга школну бошагыанына шагатылык этген аттестат да берилмейди, дегенди Абрегова.

Район прокуратураны келечиси Алим Мирзов жууук заманда школ бла байламлы бардырыллык ишлени чеклеринде кыоркыуузулукыа аслам эс бурулугуун айтханды.

Тубешиуде КМККУ-ну, КМККУ-ну, Бизнесни институтууну, СГА-ны эм башха вузланы бла сузланы келечилери ата-аналагы аны кыаллай усталыкыагыа юйретгенлерин юсюнден толу билдиргендиле. Билим беруу учре-

дениялада студентлени болумларыны кыаллай секцияла, кружокла ишлегенлерини юслеринден да ролликте көргюз-

толгендиле. Окуууу Дистанционный амалларына да кыаралганды.

КУРДАНЛАНЫ Сюлемен.

АУУР АТЛЕТИКА

Анга ышанганланы сокъурандырмазлыгы баямды

Ростов областны Шахты шахарында Россейни окуучулары араларында бардырылган Жетинчи жай спартакиадагы СКФО-ну эм кючлю ауур атлетчилери кыатышхандыла. Анда Элбрус районну Физкультура эм спорт комитетинде олимпиада резервли сабий-жаш телю спорт школундан Хапаланы Магоммет жетишимли болганды.

94 килограмм ауурлук категорияда эрише, тартып – 120, тюртуп да 150 килограмм кетюргенди. Алай бла ол, башхаланы артыа кыоуп, алтын майдал алганды. Энди жаш атлетчи августу ортасында Анапада спартакиаданы финалында эриширди. Аны тренерле Маккаланы Махти бла Чингиз Дахкильгов юйретедиле.

Магомметте жангыз да онтёрт жыл болганды, ауур атлетика бла юч бла жарым жылы кюрешеди. Кыабарты-Малкварны биринчиликлерини кеп кере призёрду,

спартакиаданы республикалы кезиунде да хорлаганды. Ол Шахтыде эсебине ырызды, ахыр айда жаруу этгени бла уа энчи рекордуна дагыда он килограммны кошханды. Мындан арысында да спорт бла дайым кюреше, профессионал ауур атлетчи болур муратылы.

Аны юсюнден айта, Чингиз Дахкильгов Магоммет кючюн аямаган, алгыа итинген, умулландырган жаш спортчу болганын белгилейди. Эришиуден эришиуге усталыгынын ёдюре барады. Бу ауурлук категорияда сынашхана аздыла, ол себепден андан кеп зат сакланады. Ол да, кыажымай кюрешгенине кере, анга ышанганланы сокъурандырык туюлдую.

Анатолий ТЕМИРОВ.

СУРАТДА: Хапаланы Магоммет (ортада) тренерлери Маккаланы Махти эм Чингиз Дахкильгов бла.

«Назмучу болуп туумагъан, поэт болаллык тыйоолдо, анга кыаллай бир итинип, кыаллай бир күч салып жүрөшө да», - дегенди белгили орус жазычу Валерий Брюсов.

Ахматланы Любаны башха бла кыатышдырылык тыйоолсо. Аны чыгармачылыгы кеп тюрслүдү, хар назмусу жүрөктен чыккыган шауданды. Хар тюрсюн жангыз да бир уллу, магъаналы, жарык затны кесегиди. Анга дери да жазгандыла назмула. Алай аны кишиге ушамагъан, энчи хаты барды. Аны эслемей кыоргъа кыйынды.

Ахматланы Чөппелеу жашаудан жашлай кетгенди. Жүрөктө унутулмазлык, хар заманда да кез жашла чыгаргъан ачы жара... Бююн ол кыуаныр, өхтемленир эди кызы бла...

*Сыр сырына, суу ызына кыайтыр.
Таза кыанынж жүрөгүмде*

*кыайнайды,
Ол энтта да жарык жырын айтыр.-
Көзлериңде сени нюрюнг ойнайды.*

*Игиликке салгъанма жолуму,
Жол нөгериң - халаллыгың боллукъду.*

*Кызынгам да, келликди
кюлумдан,*

Ахматланы Люба.

табылады дарман, алай жүрөк жарагъа табылмаз дарман деп бошдан айтмайдыла.

Тиширүну суйген адаманы кертичилиги, саклай билүну таурухда айтылган Гошяхны керюмдосюнде да керюрге боллукъду. Мени окумуна керуе уа, поэтни кесини сыфаты да анга ушайды:

*Мен киргенме, билмейин кесим,
Гошяхны мудах жырына...*

Ахматланы кызыларыны философия халда жазылгъан назмулары да аз тыйоолдоле. Ол тизгинлени кепле сюедиле, нек дегенде хар адамны жашаунда арсар этген, жууап излеген соруула чыгъадыла. Алай кезилде окъучу аны тизгинлеринде кюч - кырыу, жапсарыу табады. Менден сора да, быллай болумну сынагъанла дагыда бар кереме деп, кеси кесин тынчайтады.

Назму жазгъан адам кеси бла бек аз ыразы болады, аны себепли ол огурлулукъну бла кюйсюзлюкню, тоолук бла терлигини, жашауну магъанасыны юсюнден сагыш этеди. Баш темасы уа поэтни өз кыадары болуп кылады: *Хар адамны жүрөгү - өзге,
Хар жүрөктө энчи магъам*

жашайды.

*Бир жүрөкни - кыайгыды өзеге,
Бир жүрөг а чакыган жайгъа ушайды...*

Ариулукъну керуе билгенле азла болмазла, алай аны назмугъа сала билгенле жангызладыла. Кеплени сагышларын, оюмларын бере, сезимлерине жете билген, хар инсанни жүрөк тамырларын ойнатхан поэтле алай кеп жокъдула. Алай эте билгенни уа аты - Фахмуду. Ахматланы Любаны назмуларыны хар тизгининде ол эсленеди, Аллах берген чемерлик.

Ахматланы Любаны «Тилек» деген китабын талай керуе кыайтарып, суюноп окъугъанма. Менича да кепле бардыла. Ышанырыгъым келеди энтта да илхам аны кеп жыл кюлундан тутханлай барлыгына.

ТОЛГЪУРЛАНЫ ПИЛЖАН

Тырнаууз шахарны 6-чы номерли орта школуну малкыр тилден бла литературадан устазы.

Федерал басма нени юсюнден жазады

ТИНТИУ

Россей дунияда бек кючлю аскерлени тизмесинде - экинчиди

Росейни аскери кючлюлюгю бла дунияда экинчи жерни алады. Ол шарт Business Insider америкалы жангылыкла агентство Global Firepower даражалы аналитика компанияны шартларына керуе кыурашдыргъан рейтингде кергюзтололдо. Тизмеге 126 кырал киргенди. Биринчи жерни АБШ алгъанды, ючюнчюно - Кытай, төртюнчюно - Индия. Биринчи он тизгинге дагыда Японияны, Тюркню, Великобританияны, Францияны, Германияны бла Юг Кореяны Саууланган кючлери киргендиле.

Аскерге Саууланган кючлерини санына, кыруулануыгъа кыаллай бир ахча бөлюнгенине, флотуна, авиацияны, танклары санларына керуе багъа бичилгенди. Экспертле терегеннге керуе, АБШ-ны аскер бюджети барысында да уллуду - 612 миллиард доллар. Аны Саууланган кючлеринде 8,3 минг танк, 25,7 минг бронемашина, 1,7 минг топ, бирча от ачхан системамадан да 1,3 минги бардыла.

Россейли аскери уа мурдорун танкла, аскертенгиз эмда аскер-хауа кючле тутадыла. Танкланы (15,5 минг), бронемашиналары (27 минг), топланы (4,6 минг), бирча от ачхан системаланы (3,8 минг) саны бла Россей АБШ-ны озады. Global Firepower компанияны аналитиклери дагыда быллай белгилегендиле: мобилизация жаны бла россейли аскер америкалыдан онглуду.

ОНОУ

Аналык капиталны ипотекагъа кыоратыргъа

Аналык ючюн юйюрге берилген ахчаны алыргъа тийишлы болгъанлагъа аны 20 минг сомун керекли затларына кыоратыргъа майны башындан окъуна эркинлик берилген эди. Энди уа Кырал Дума анга кыошакъгъа дагыда бир оноуну кыабил кергенди. Эсигизге салыйкык, шендоно законнга керуе, ипотеканы биринчи взносун төлеуге аналык ахчаны юйюрге экинчи неда ызы бла башха сабийле туууп, юч жыл оза кыоратыргъа боллукъ эди. Энди уа аны сабий туугъандан сора не заманда да хайырлануыгъа эркинлик бериледи.

-Алай амал кеп сабийли юйюргеге кыолайлары игилендирюге онг берликди, -дегенди урунууну эм социальный политиканы министрини орунбасары Алексей Вовченко. - Аналык капиталны жашау болумларын игилендирюге кыоратханланы жарымындан асламы кредитле алындыла. Алай а жаланда 424 юйюр хайырланалгъандыла ол ахчаны биринчи взноса. Нек дегенде ол жумушну тамамлар ючюн асыры кеп тыйгъычладан өтерге керек болгъанды.

Аналык капиталны программасы Россейде 2016 жылны ахырына дери бардырыллыкъды. Болсада правительствода аны болжалын созууну амалларын излей турадыла. Бусагъатда субсидияны өлчөми 453 минг сомду. Аны юй, жер алыргъа, ипотека кредитни бир кесегин төлерге, сабийлеге билим берууге, аны келир заманда пенсиясына кыоратыргъа боллукъду. Алай юйюрлени асламысы ол ахчаны жаланда жашау болумларын игилендирюк ючюн хайырланадыла.

Жүрөктен ургъан шаудан

Мен аны поэзиясын суйген окъучуладан бириме. Хар тизгини сейирсиндиреди, кыуандырады, бир уллу саугъа бергенча. Хау, саугъады хар бирибизге литературабызда быллай фахму болгъаны. Сиз билгенликден, хунерни кючю андады: поэтни жазгъаны окъучуну жүреги бла өте, аны ич сезиминде жашыртын ышанларын кыозгъаса.

Ол «Тилек» деп назму китабына бошдан атамагъанды. Мен сагыш этгенге керуе, хар адам жүрөгинде Аллахха тилегин жүриутеди. Люба ол излеуну толурон хар окъучусуна тежейди.

*О адам, Адамны баласы,
Хунеринг дуниягъа жарасын,
Көзлериңг кыуана кыарасын
Хар кимге, хар кюннге!*

Назмулагъа уллу кюч берген неди десегиз, поэт кесини жашырын, өз сагышларын окъучугъа ышанганында эм аны бла ушакъ бардыргъанында. Автор турмушуну хар жанына да теренинден, кесини ич сезимини юсю бла кыарайды. Не ачы тизгинде да ол жашауну кыалай багъалай билгени ачыкъланады: не кыйын заманы болса да, ол анга сейирликди хар такыйкыасы бла, ала бир бирге ушамагъанлары бла; хар болумну ангылай, ол аны ала да билгени бла; жашауну иги жанлары кеп болгъанын ангылай, там-благъы кюнню суйгени бла.

Поэтни лирикасы жумушакъды, макъамлыды. Окъугъанда аны кесини ауазы эшитилгенчады. Поэзиясыны баш жигити суймекликди. Журтуна, жууукъ адамларына, хар инсаннга. Жашагъан жерини сууу, ташы да багъалыды кимге да. Любаны да туугъан эли Былым, эллипери бла да байламлыгы уллуду.

Энчи жерни уа атасына жораланган назму алган сунама. Халкыбызда огурлулугъу, адамлыгы бла да белгили

*Аллах айтса, хар умутунг толлукъду,
Шыйы атам,*

Хар тилегинг толлукъду!

Любаны назмуларыны кыайсысын алсанг да, өз кыайгылары бла байламлы болады, нек дегенде ол да жашауну бир жаныды. Сөзге усталыгыны кючю кыаллай бир уллуду! Хар назмуда айтылган жарысу, кыуанч да сени сезиминг бла да өтеди, кесини ызын сенде да кыояды. Кыайсы адамны да жашаунда уллу жерни башха, жанын тартхан адамгъа уллу суймеклик алады. Барыбыз да билебиз: жылны төрт кезуиу барды. Анна Ахматова айтханлай, суймеклик жылны бешинчи кезуиудю.

Жууапсыз суймекликни сууукъ кыарамы уа жүрөклени ачытады, кюйдореди. «Сен кетсенг» деген назмуда кыаллай бир толмагъан умутла, жүрөк бош ышанганына сокъурануулукъ барды. Кетген адамны, биргесине башханы сау дуниясын да алып, жарык кюнюн мутхузгъа айландыра, кюнюн кечеси бла алышындыргъаны ачы юлющю хар инсаннга:

*Жүрөгүм да - умутсуз,
Кыарамым - мудах, мутхуз,
От жагъам - жарык отсуз, -
Сен кетсенг...*

*Жылым - жанкыозсуз, жайсыз,
Кечеле - жарык айсыз.
Менича сакълар кыайсы,
Сен кетсенг?...*

Тиширүну ич сезимлерин, кыайгыларын да толуп ангылай биллик жангыз да тиширүду. Кесини жүрөк тынгысызлыгын, жашырын сагышларын хар бири да ачыкы эталмайды, ала ючюн ол сезимни ариулугъун, татылыгын, ачылыгын да Люба назмуларында кергюзтеди. Суймеклик - ол насып да, жарысу да, ачы кыада да, умут да... Жол тапмагъан суймеклик а, бузча, сууукъду. Не урургъа да

Ыйыктыгъа горамак

КЪОЧХАР. Бола тургъан ишлеге сиз тийишлы багъа бичаллык тыйюлсюз. Файдалы ишле этилген планлагъа эм прогнозагъа керуе угъай, кеси алларына тынгылы этиликдиле.

ТАНА. Сизни менсиниуююз эм не гиче затчыкъда да бир кишини да кечмезлигиз ючюн терслерикдиле. Алай эсе, кесигизге талпыкны неда жууукъларыгыз бла иги байламкылыны бирин сайларга керек боллукъду.

ЭГИЗЛЕ. Шендо жангы ишни башларча заман тыйюлдо. Юйююзно тап халгъа келтириуну бир-эки ыйык арт болжалгъа салыгыз.

АЙРЫЧАБАКЪ. Болум сизге кыажу ишлеркиди. Сагышсыз атламла болгъан чурумланы төреде бола келгенича тамамларга кюрешмеу-ахча кыоранчлагъа элтирик жолду.

АСЛАН. Муратыгыз не кыада уллу болса, аны тамамларга аллай бир тынч боллукъду. Жетишимни иги кесеге уа - партнёрла кыалай ишленгерине кереди.

КЫЫЗ. Сизни жангы муртарыгыз аз тыйюлдоле, аланы жашауда бардырыгъа итинирексиз. Болсада тирилик игилик бла бошаллык тыйюлдо - акырын ишлесегиз жетерексиз этген муратыгызга.

БАЗМАНЛА. Кеси муртарларыгызны жашауда бардырыгъа кюрешегиз, субординацияны унутугъуз да кыоюгуз. Анга уа оноучула ыразы боллукъ тыйюлдоле - сора башха иш излегиз.

АКЪЫРАП. Этген муратыгызны унутуп кыомайгыз, аны ахыры не бла бошаллыгын билмей эсегиз да. Жулдузла сизге болушурга айтадыла хар башлагъан ишигизде. Алайды да - келленип ишлегиз.

САДАКЪ ЧЫ. Алгъа итиниуюлукню шошайтыгыз, сизни жанлы болгъан адамла бла байламкыны кючлеги, жангы шубъла, партнёрла табаргъа кюрешигиз.

ТЕКЕМЮЮЗ. Ушакъчы нөгерикиз кыйын болу-мугъузу кетериге болушуркуду. Алай эсе да, хар эшитгенизге толлу ийнаныргъа уа керек тыйюлдо.

СУУКЪУЙ. Этген муратыгызны жашауда бардырыр ючюн, болган онганы хайырлануыгъыз. Ол, кыйын ишлени болушхандан сора да, жашауугъузу небилтирикти, сейир этерикди.

ЧАБАКЪЛА. Жаратхан ишигизни тамамларгъа кюрешигиз. Тезюмлю болушургуз, башхалада эс буругуз. Алай этсенг, кытыгыздагыла сизни жанлы боллукъдула.

Сабий кымылдау

Хасанияны 16-чы номерли орта школунда окъучулары кезиулю кыауум-битеу да отуз сабий - пионерге кыуанчлы халда алыннгандыла. Бюгонлюкде мында он отрядда юч жюзге жууукъ пионер барды. Аланы сатырларына жылдан-жылга кышула баргыаны уа бютонда кыуандырады.

Байрамны башларга хар зат да хазырды. Жарык жырла узакъга эшитиледиле, жашчыкыла бла кызычыкыла уа тизгин сюеледиле. Хасанияны школунда болуучу бек сыйлы, жууаплы да ишле Улуу Ата журт урушга кыатышхан эллилени хурметине ишленген эсертмени кыатында бардырыладыла.

Бу жол да алай болганды.

Сулемен, устазла да келгендиле.

Пионер организацианы таматасы Улбашланы Джамиля байрам Пионерлени кюнине жораланнганын, бусагъатда 4-чю эмда 5-чи классланы окъучуларына кыуанчлы такыйкыала болганын билдиргенди. Ызы бла отрядланы башчылары рапорт бердиле. Андан сора сыйлы кыонакыла,

Кёпге дери унутулмазлыкъ такыйкыала

Сагъат онбир бола алайга КПРФ-ни Кыабарты-Малкъар республикалы бёлюмюню таматасы Борис Паштов, партияны шахар комитетини секретары Евгения Шидакова, республикада Сабий эм жаш тёлло организацианы ассоциациасыны башчысы Фатимат Мукова, ол организацианы бёлюмюнден Ислам Гелясов, Хасанияны администрациясыны башчысы Азаматланы Кыайсын, окъуу юйно директору Кыайгырмазланы

директор кеси да окъуучулага галстукла такыдыла.

Аланы алгышлай, Борис Паштов кызыл галстук такыдыгыз эсе, аны сыйын тошюрмегиз деп насыхат этди. Ол алгыракылада республиканы школчуларыны бир кыауум, ол санда Хасаниядан да экеулен, Москвага баргъанларын эмда анда аланы пионерге Кызыл майданда байрам халда алгъанларын айтханды.

Пионер-биринчи дегенни магъанасын тутады. Аны себепли сиз

юбилей майдалны, аны орунбасарлары Холамханланы Юляга, Маргарита Шутовага, устазла Улбашланы Джамиляга бла Мечукаланы Ахматха, тамата классланы окъуучусу Чочайланы Азаматха ёсюп келген тёллени патриот ниетде юйретиуге кыйын салгъанлары ючюн Геннадий Зюганов кыол салгъан сыйлы грамотала, ача саугъа да бергенди.

Пионерлени Евгения Шидакова, Фатимат Мукова, Ислам Гелясов, Азаматланы Кыайсын да алгышлагъандыла, кёп насыхат сёзле да айтхандыла.

Кыайгырмаз улу Москвага барып кыайтхан кызычыкыны бла жашчыкыны арага чыгарып, ала ары айырмалы окыгъанлары, кеслерин тап журюентлерни ючюн баргъанларын айтты, ыспас этгенди. Кыонакыла да юрек ыразылыгын билдиргенди.

Ассоциацианы атында а грамотала бла окъуучу Бёзюланы Лейля жанауат иште тири кыатышханы ючюн, устаз Улбашланы Джамиля окытууда эм юйретиуге жетишимлери ючюн саугъалангандыла. Тёреде болуучусу, пионерле ант этгендиле, ала кертчи болурга сёз бергендиле.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

окъууда, кесигизни тап журюютюуде, устазларыгызыны, ата-аналарыгызыны айтханларын этиуде да биринчи болурга, юлго кергюзторге борчлуусуз. Окъуп, бийик билим алып, алимле, кырал кыулукчула, айтхылыкъ врачла, кырулушчула, жазычула, назмучула да болурсуз деп мен ийнанам. Ма ол заманда бу кюнню, школугъузну да эсигизге тошюрмей кыоярыкъ тойюлсуз,-дегенди ол.

Борис Паштов быйыл Улуу Ата журт урушда Хорламны

70-жыллыгыны юбилейи кенг халда белгиленнгенин эсге салгъанды. «Анга кыатышханла энди алай кёп кыалмагъандыла. Сиз алага да хурмет этерге керексиз. Ала келтиргендиле бизге эркинликни. Аны да унутмагыз. Дагыда айтыргыым, сизни элде юлго алырча кёпле бардыла. Алага тенг болугъуз»,- дегенди.

Ызы бла школну директору Кыайгырмазланы Сюлеменнге «Улуу Хорламны 70-жыллыгы»

ЭЭС БУРУГЪУЗ!

Шахар транспортну маршрутлары тюрленегиле

Хурметли жамауат эмда сыйлы кыонакыла!

Налык шахар округну жер-жерли администрациясы ТК-51а-дан башлап Тарчоков/Киров орамла бирге тюбеген жерге дери жылыу ыргылыланы алышындырыу жаны бла ишле бардырыллыкылары бла байламлы 2015 жылда 23-чю майдан 1-чи июньга дери жамауат транспорт бу схемага керё журююрюкдо:

2-чи номерли маршрут (автобуслар бла микроавтобуслар) Ленин проспектен Тарчоков-Киров орамлага - «Галерея» сатыу-алыу араны мекамы бла тегерек айланып-Тарчоков орамга чыгарыкыды, андан ары маршруту бла барлыкыды;

6-чы номерли маршрут (микроавтобуслар) Киров орамдан Байсултанов-Тарчоков орамлага-5-чи микрорайоннга (ахыры) чыгарыкыды;

6-чы номерли маршрут (автобуслар) Тарчоков орамдан Киров-Тарчоков орамлага-5-чи микрорайоннга (ахыры) чыгарыкыды;

9-чу номерли маршрут (микроавтобуслар) Киров

орамдан Кулиев-Ленин-Тарчоков-Киров орамлага чыгарыкыды;

11-чи номерли маршрут (микроавтобуслар) Чернышевский орамдан Байсултанов-Тарчоков орамлага-5-чи микрорайоннга (ахыры) чыгарыкыды;

11-чи номерли маршрут (автобуслар) Чернышевский орамдан Байсултанов-Тарчоков орамлага - «Галерея» сатыу-алыу араны мекамы бла тегерек айланып-Киров орамга чыгарыкыды, андан ары маршруту бла барлыкыды;

14-чо номерли маршрут (микроавтобуслар) Тарчоков орам бла - «Галерея» сатыу-алыу араны мекамы бла тегерек айланып-Киров орамга чыгарыкыды, андан ары маршруту бла барлыкыды;

25-чи номерли маршрут (микроавтобуслар) Тарчоков орам бла - «Галерея» сатыу-алыу араны мекамы бла тегерек айланып-Киров-Тарчоков орамлага чыгарыкыды, андан ары маршруту бла барлыкыды; -троллейбуслар Кулиев-Киров орамла бирге тюбеген жерледе бурулурча этерге.

Билдирю

КъМР-ни Урунуу, иш бла жалчытуу эмда социальный кыоруулау министрствосунда «Единый социальный телефон (8-800-200-66-07)» деген справочно-консультация телефон служба ишлейди. Ары сёлешип, социальный, право эм психология жаны бла соруула берирге боллукду.

Андан сора да, наркоманла, ичгичиле, ача ойнагъанла да ол номерни хайырланарга боллукдула. Ата-аналаны бла сабийлени араларында халны игилендириуо амалларын билирге неда консультация алырга сюйгенле уа «Ышанулыкъну телефонуна» (8-800-200-01-22) сёлеширге эркиндиле.

Кыайсы телефондан да хакъсыз сёлеширге боллукду. Хапар билдирген адамны аты жашырынлыкка кылады.

Учредитель: Кыабарты-Малкъар Республиканы Парламенты бла Правительствосу

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

БЕПШАЙЛАНЫ Муталип

(баш редакторну орунбасары)

ТЕКУЛАНЫ Хауа

(баш редакторну орунбасары)

ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь)

САРАККУЛАНЫ Асият

ТИКАЛАНЫ Фатима

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторну приёмный - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары -

42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85.

Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркиндиклерин кыоруулау жаны бла Кыабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июньда регистрация этилгенди.

Регистрация номер —Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмага КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла кырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмаланганды. Налык шахар, Ленин аты проспекты, 33

Номерге графикте керё 19.00 сагъатда кыол салынады. 20.00 сагъатда кыол салынганды

ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЫГАРГЪАНЛА:

Холаланы Марзият-дежурный редактор;

Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарыны орунбасары;

Акушуланы Феруза -

(1, 2, 3, 4-чю бетле),

Зезаланы Лида (5, 6, 7, 8-чи бетле)

- корректорла.

Тиражы 2100 экз. Заказ № 843

РЕДАКЦИНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Налык шахар, Ленин аты проспекты, 5

электронный почтасы:

elbor_50@mail.ru